

տառապեցընելով ծեծի տակ կը մեռ-
ցընէին :

Ինչի գաղափար մը տալու համար
Թէ խնչպէս յօժար ու խնամուտ էր բա-
րերարելու, կ'ուզեմ առաջ բերել իր
մէկ թուղթը զոր գրեց մէկու մը, լսե-
լով որ կարօտուածնան մէջ է .

Բարեկամ,

Նամակին մէջ 20 ասկէ լռութի պիտի գրա-
նաս, այլ գիտցիր որ միտաս չեղի պարգիւեւ
չէ այս գումարս, այլ միայն ինչ որ աւելի
Բանդոյ յոյժողի ինչնանալէ ինծի դարձնելու որ
որոշ խոսիլն ճանչցած հարօր մարդոց, այ-
սու պայմանս որ լեւ որ ինչն ալ վասպընի
պանի որ այ ուրիշին նովին դաշմաբ : Ըստ
ռանկոր չըլլալու չէ՛մ ինչն որ ուղած Բարիս
ընել. անոր համար պարտասորեալ է՛մ այս
պէս ընելու որ չիւղի շարերուն ծառայո-
ւելան ընեմ, առանց զիս շար նեղը խօսե-
լու : Ողջ լիք :

22 Ապրիլ 1784

Dr. 10076721

Որպէս զի իր բարեգործութիւնները
կեանքին հետ մէկտեղ չլմըննան, խել
մը դահեկան ձգեց կրթարանաց հա-
մար, որոնց մէջէն 50,000 Քրահը,
զորոնք այլ և այլ պաշտօններով շահե-
րը, թողուց որ բարեկիրթ երիտասարդ

արուեստաւորաց փոխ տան որով կարե-
նան իրենց խանութը բռնել. պայման
դնելով որ 100^{են} 5 վճարեն, և այս վճ-
արքը որ 100 տարիէն վեց միլիոն ու
կէսի պիտի հասնէր, սահմանեց որ մե-
ծաւ մասամբ կամուրջ, փողոակ, բա-
ղանիք, ճամբայ և ջրմուղ շինելու գոր-
ծածեն, ու մնացածը նոյն կերպով փոխ
տան այն արուեստաւորներուն՝ որոնք
Երանքրինի պէս աղքատութեամբ ու
միանգամայն վաստակասիրութեամբ կը
սկսին իրենց ասպարէզը:

Եւ տեսնեն ուրեմն, բարի պատանեակ,
որ Ֆրանքլին ալ քեզի պէս աննշան
տղուն մէկն էր. չունէր ոչ հարստութիւն,
ոչ ազգականութիւն, ոչ պաշտպան.
Բայց իր արժանաւորութիւնը, աշխա-
տելու և խնայելու կամքը, ժամանակին
աղէկ վարումն ու լուծեամբ համբե-
րելը, այն ողորմելի գուեհիկ տղան փար-
թամացուցին և պարգևեցին իրեն մե-
ծամեծ պատիւներ ու այնպիսի փառք
մը որուն նմանը պիտի չլլայ: Իր մա-
հուանը վրայ Սիացեալ Նահանգնե-
րը երկու ամիս սև հագան. Լարոպա
ամէն տեղ վրան արցունք թափեցին. և
իր անունը պիտի մնայ անոնց մէջ որք
ճշմարիտ փառք ստացան, այսինքն բա-
րերարել եղբարց, հայրենեաց և բո-
վանդակ ազգի մարդկան:

Կը շարունակուի :

U. S. D. P. R.

Փառօք 'ի մուտա արքայն տունջեան լուսազգեաց

Վայ իջանէ յուշիկ յաղթողն 'ի կառաց .

Շողի անօսր անտես աչաց շողշողեալ,

Ըզհետան յերկինս ունի յակօսս ոսկեփայլ ,

Լըրինեալ զէթերս բախիւռ ծաւալ ծիրանի .

Լուսինն հանգոյն ոսկեայ առ կախ լապտերի,

Ի կապուտակ անդ կամարին յեզր 'ի ՃԾՃ,

Շողք իւր նրադք 'ի դաւարեալ նիրհէ ծոց.

Եւ ըզլերամբ քօղ ծաւալի գիշերոյն :

Վամ, յոր վայրիկ յինքն ամփոփեալ բնութիւն,
Ընդ փախըստեայ տիւն և ընդ ցայգըն տարած՝
Ալանայ առ այն որ զտիւ և զցայդ հաստատեաց .
Եւ 'ի բարբառ իւր մեծաշուք թուի պաշտել
Երարչագործ վեհին փառաց վեհ նըւէր :

Ա՛վ պատարագ մեծահանդէս հանրական .
Տիեզերք տաճար է և երկիրըս սեղան .
Երկինք գըմբեթ , և բոլք բուլից աստեղաց՝
Եղօտափայլ բոցք 'ի պաճոյճ ըստուերաց ,
Վեղայօրէն ցանեալք կապոյտն 'ի կամար ,
Արբանըւեր ջահք են լուցեալք 'ի տաճար .
Եւ շիջանուտն 'ի տիւ գունեալ ջինջ ամպեր ,
Օդոս հողմ 'ի մեղմ շունչ 'ի մըտից անդր 'ի յեւ ,
Ընդ դաշտս օդոց ոլորտելով թուլակի՝
Արէ բարդէ ծիրանեփայլ յափն երկնի ,
Արտք խընկոց են սիւնք սլացիկք ամպեղէն
Յըգահ Ափն , զոր համագոյքըն պաշտեն :

Եւլ անմըւունչ է այս տաճար . ո՛ւր սուրբ ձայնք .
Ա՛ստ առ արքայն համագոյից ելցեն նուագք .
Լըւեն համայնք . խօսի լոկ սիրտս յայս լուութիւն ,
Տիեզերաց ձայն են խորհուրդք իմ համբուն .
Երեկորին շողիցն 'ի թևս և հողմոյ
Խունկ կենդանի սլացեալ 'ի նուէր Եստուծոյ .
Ա՛ր լեզու իմն և ձայն տըւեալ համայնից ,
Եւ 'ի պաշտել ըզնա յաւանդ տայ զհոգիս .
Օդր ես միայն զհայրագորովն հայեցուած
Ձայնեալ , լնում յանուն Ափն շուրջ զամայս .
Եւ որ լըսէն յանհուն փառացն իւր 'ի ծոց
Օերդ կամարացն երկնից յիւրմէ կարգելոց .
Կա և զխոնարհ լուիցէ մըրմունջ մըտացս իմ ,
Ա՛ր զիւր անուն կարգամ և զփառսն խորհիմ :

Աղջնն ընդ քեզ ըսկիզբն և վերջ բնաւ էից ,
Օդոս 'ի քըթթել ական ծնանիս յոչէից .
Տիեզերաց հոգի Եստուած , ծնող և հայր ,
Խոստովանիմ ըզքեզ դ' անուամբքդ այլ և այլ .
Եւ անկարօտ լըսել շըթթանց քոց ըզբան՝
Օ՛իմն 'ի յերկնից ճակատ կարդամ վեհ նըշան :
Ելմեծութիւն Ափդ պատմեն տիեզերք ,
Ելբարութիւնդ երկիր համայն , զլոյսդ աստեղք .

Վառ 'ի չըքնազ քո հրաշակերտս 'ի յայտ զաս ,
Եւ տիեզերք բերեն ըզքո կերպարանս .
Եւ ես հոգւովս իմ վերբերեմ զտիեզերս ,
Բախանդակեալ մըտօք զանուանս քո պէսպէս .
Ըմենուրեք զքեզ տեսանեմ և պաշտեմ .
Ընկնկառոյց յիս՝ և ըզքեզ գրտանեմ :
Ըսպէս փայլէ աստղըն տունջեան 'ի բարձունս ,
Յոլայ յալիս և նըկարի յիմ աչկունս .
Վոյզն ինչ է յոյժ , դոյզն ինձ 'ի քեզ հաւատալ ,
Ո՛վ բարութիւն և գեղ վըսեմ գերափայլ :
Ընդ ամենայն ուրեք ըզքեզ խնդրեմ ես ,
Ընձկակարօտ քեզ և սիրեմ միշտ ըզքեզ :
Հոգիս նըշոյլ իմն է լուսոյ և սիրոյ ,
Որ յաստուածեան հնոցէն անկեալ արտաքոյ ,
Ընձկաւ ծախեալ 'ի սպառ 'ի քէն տարագիր ,
Սերամբառնալ տարփայ յաղբիւրն 'ի հրալիր .
Շընչեմ 'ի քեզ , ըզգամ , խորհիմ սիրեմ ես ,
Եւ թափանցիկ է ինձ աշխարհ , ծածկիչ քեզ :
Վառ 'ի բնութեան յայտնիս 'ի խորս 'ի ծոց իւր ,
Եւ զքեզ օրհնեմ ես յըստեղծուածս ընդհանուր :
Ը՛հ 'ի մօտեւ քեզ խոյս ետու յայս ամայ .
Ընդ արշալոյս ըզքօղն յեթերս մինչ բանայ ,
Յեւեալ զոլորտս զորս երփնէ տիւ նորածին
Յանեալ լերանց զայգուն ըզտեղ մարգարտին ,
Վո են հայեացք որ 'ի կայիցդ աստուածեան
Փայլեալ յաշխարհ՝ յորդեն ըզլոյս տըւընջեան :
Ի միջօրեայն երբ աստղն 'ի կախ առեալ զկայ ,
Տեղ կենսաձիր լուսոյ , ջերոյ ինձ տեղայ ,
Ըզգօրութիւն քո և ըզշունչ ըզգամ , Տէր ,
Ի կենսատուր շողիցն 'ի յիս ներգործել .
Եւ մինչ գիշեր շուրջ զաստեղացն առեալ պար ,
Յանկեալն ըզքնով սըփռէ ըզսեաւ քօղն յաշխարհ ,
Խաւարամած և յամայիս մենաւոր՝
Ընդ գիշերոյ վեհ քաղցրութիւն մըտախորհ ,
Ի լըռութեան և 'ի մըթան անվըրդով ,
Սօտ ևս ըզքեզ տեսեալ պաշտեմ ես հոգւով .
Եւ լուսով իմն իմանալեալ 'ի ներքուստ
Ըղդի յիս ձայն որ խրախուսէն զիս 'ի յոյս :

Ըս՛, յուսամ , Տէր , 'ի քո պերճ մեծութիւն ,
Որ ընդ հանուր բաշխես ըզկեանս լիաբուռն .
Ո՛ր և զկենացս աւուրս իցես սահմանեալ .

Ստորախնովքս այս սուղ աւուրբքըս թըշուառ :
 Ղու ընդ հանուր ծնանիս, պահես անդադար,
 Խորշի եղծուլ որում հաստեն իցէ կար :
 Ղիտակ բազկիդ ու'նդ բարութիւնդ անկասկած՝
 Լնմահութեան մընամ աւուրն ես անանց :
 Օր զիս մահուն ունին ըստուերք տըխրագէմ,
 Թափանց ընդ մութն հոգւովս ըզտիւ նըշմարեմ :
 Լքդ ինձ վերջին է ոտնափոխ գալ առ քեզ,
 Ղա առագաստ անկեալ ընդ մէջ 'ի քո տես :
 Տէր, 'ի կարճոյ հասցէ ինձ ժամն ըղձալի :
 Խսկ անքնին թէ ըստ գաղտնեացդ յերկարի,
 Լուր 'ի բարձանց կարեացս ըղձայն և զաղերս,
 Որ զտիեզերս և զգոյզն հիւլէ դու խնամես :
 Լըցի ըզպէտս իմ պարգևօք քոյ բարեաց,
 Օհոգիս յուսով և ըզմարմինս իմ 'ի հաց :
 Զամենազօր աչացդ 'ի շող ջեռի յիս
 Ի զգայութեանցս իմ մըթագնեալ ըզհոգիս :
 Եւ իբր արև որ զցօղ ծըծէ վաղորդայն՝
 Ի ծոց քոյին ընկլո զխորհուրդս յաւիտեան :

ԼԱՄԱՐԴԻՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՊՕԼՍՈՅ



(Տես երես 206)

Լն ատեն Փիլիպպոս Պերինթեայ վրայ քալեց, բայց չի կրցաւ անոր ալ տիրել, վասն զի բիւզանդացիք շուտով մը օգնութիւն խաւրեցին : Փիլիպպոս տեսնալով որ առանց բանակին մեծ մասը կորսնցընելու պիտի չկարենայ քաղաքը առնել, պաշարումը վերուց, և սկսաւ Սարմարայի քանի մը քաղաքներուն տիրել ու Բիւզանդիոյ շրջակայքը արըշտել : Ներակոյտն ու ժողովուրդը՝ Լոն ճարտասանը Լթէնք խաւրեցին որ երթայ օգնութիւն խնդրէ, վասն զի իրարու բարեկամ էին, Պլուտարքոս՝ Փիլիպպոսի վարքին մէջ աս ճարտասանին համար կ'ըսէ թէ, թերևս

միայն իր հանձարովը կրցաւ այս բանս յաջողընել : ասիկայ կարճահասակ, լայնափոր ու բարակ սրունքներով մարդ մըն էր, անանկ որ երբոր ատեննը ելաւ որ խօսի, ամէնքն սկսան ինտալ : Բայց ինքը առանց խռովելու « Լթենացիք, ըսաւ, թէ որ կինս տեսնալու ըլլայիք, աւելի պիտի ինտայիք : վասն զի ինքը ինձմէ աւելի պզտիկ է : Բայց և այնպէս թէ որ իրարու չմիաբանինք, Բիւզանդիոն չի կրնար զմեզ նուաճել » :

Լթենացիք արդէն Փիլիպպոսի թըշնամացած ըլլալով և ուզելով իր ամբարտաւանութիւնը սանձել, քառասուն նաւ խաւրեցին, Բարէսի առաջնորդութեամբ, որ շիտակ Բիւզանդիոն գնաց և Բաղկեդոնիոյ դիմացը Սակեդոնացւոց նաւատորմին հանդիպելով, զանոնք պատերազմի գրգռեց : Լմինիաս՝ Փիլիպպոսի ծովակալը յանձն առաւ պատերազմը, և Լթենացւոց յաղթելով, քանի մը հատ ալ գերի բռնեց : Փիլիպպոս աս յաղթութեանս վրայ սիրտ առ-